

Fakultetsstyrelsen

Riktlinjer för anställning som professor och befordran till professor vid naturvetenskapliga fakulteten

Riktlinjerna gäller fr o m 2022-01-01.

Anställning av lärare vid högskolor och universitet regleras i Högskoleförordningen (SFS 2010:1064). Behörig att anställas som professor enligt HF 4 kap 3§ är den som har visat såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet. Varje högskola bestämmer i övrigt själv vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas.

Lunds universitet har i sin anställningsordning (STYR 2020/2212) beslutat om de behörighetskrav och bedömningsgrunder som ska gälla för anställning som professor och befordran till professor. Behörig att anställas som professor är enligt Lunds universitets anställningsordning den som visat:

- Vetenskaplig/konstnärlig skicklighet
- Pedagogisk skicklighet samt
- Genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst fem veckor eller på annat sätt inhämtat motsvarande kunskap.

Enligt Lunds universitets anställningsordning ska följande fem bedömningsgrunder gälla vid anställning som professor:

1. Mycket god nationell och internationell nivå som forskare/konstnärlig utövare, där kravet på internationell meritering ska bedömas med hänsyn till ämnesinriktningens karaktär och tradition.
2. Mycket god pedagogisk förmåga, vilket innebär mycket god förmåga att bedriva, utveckla och leda

- undervisning och annan pedagogisk verksamhet på olika nivåer och med varierande undervisningsmetoder.
3. God förmåga att handleda doktorander till doktorsexamen
  4. God förmåga att samverka med det omgivande samhället och att informera om sin verksamhet.
  5. God förmåga i övrigt att leda och utveckla verksamhet.

Föreligger utomordentligt god pedagogisk skicklighet och god vetenskaplig skicklighet har behörighetskraven för att anställas som professor uppfyllts.

Föreligger utomordentligt god vetenskaplig skicklighet och god pedagogisk skicklighet har behörighetskraven för att anställas som professor uppfyllts.

Beslut om prövning om befordran från en anställning som universitetslektor till en anställning som professor ska enligt Lunds universitets anställningsordning baseras på ett strategiskt övervägande. I övervägandet ska ingå en bedömning om den anställde lämnat dokumenterade bidrag till verksamhetens utveckling och bedömts lämplig för befordran. En universitetslektor som är anställd tillsvidare kan efter ansökan befordras till professor om behörighet för anställning som professor föreligger. Den anställde ska uppvisa progression inom pedagogisk och vetenskaplig/konstnärlig skicklighet, sett ur ett övergripande och långsiktigt perspektiv.

Genom dessa riktlinjer har Naturvetenskapliga fakulteten beslutat hur bedömningsgrunderna ska förstås och tillämpas inom fakulteten. För varje bedömningsgrund anges exempel som visar hur dessa kan bedömas.

I bedömningen ska hänsyn tas till anställningens inriktning och innehåll. I den slutliga bedömningen ska en sammanvägning av samtliga bedömningsgrunder göras.

Bedömningsgrunder

1. Mycket god nationell och internationell nivå som forskare

- A. Sökande är en nationellt ledande och internationellt erkänd forskare.
- B. Sökande är vetenskapligt självständig.
- C. Sökande har en pågående forskningsverksamhet av hög kvalitet.

2. Mycket god pedagogisk förmåga

- A. Sökande har djupa och breda ämneskunskaper och kan omsätta dessa i den pedagogiska praktiken.
- B. Sökande har omfattande undervisningserfarenhet, goda pedagogiska färdigheter och visar förmåga till att utveckla undervisning inom ämnesområdet.
- C. Sökande har ett reflekterande förhållningssätt till undervisning och lärande.
- D. Sökande har högskolepedagogisk utbildning omfattande minst fem veckor eller motsvarande.

3. God förmåga att handleda doktorander till doktorsexamen

- A. Sökande har en omfattande erfarenhet och god förmåga att handleda doktorander till doktorsexamen.
- B. Sökande har dokumenterad forskarutbildningsverksamhet utöver doktorandhandledning.
- C. Sökande har ett reflekterande förhållningssätt till doktorandhandledning och doktorandutbildning.
- D. Sökande har en handledarutbildning omfattande minst två veckor eller motsvarande.

4. God förmåga att samverka med det omgivande samhället och att informera om sin verksamhet

- A. Sökande har dokumenterad erfarenhet av att sprida och skapa förståelse för forskningsresultat.
- B. Sökande har bidragit till att utveckla samverkan mellan universitet, samhälle och näringsliv.

5. God förmåga i övrigt att leda och utveckla verksamheten

- A. Sökande har erfarenhet och god förmåga till akademiskt ledarskap.

Exempel på hur bedömningsgrunderna kan demonstreras

1. Mycket god nationell och internationell nivå som forskare

Sökandes vetenskapliga meriter ska bedömas med hänsyn till ämnesinriktningens karaktär och tradition.

- A. Sökandens nationella och internationella ställning som forskare bedöms utifrån forskarens erkännande i forskarsamhället. Mycket hög grad av erkännande styrks av publikationer i ansedda internationella tidskrifter med *peer-review* system och att sökandes publikationer har en betydande citering. Position i författarlista kan vara betydelsefull för att styrka att sökanden haft avgörande betydelse för arbetets tillkomst. Vid denna bedömning ska forskningsområdets praxis för att ange ordningen av författare beaktas. Vetenskapliga utmärkelser och priser kan också visa på sökandes erkännande i forskarsamhället. Sökandes ställning i vetenskapssamhället kan också styrkas genom inbjudningar som författare till översiktsartiklar, som föreläsare vid betydande internationella konferenser och deltagande i vetenskapliga kommittéer. Andra exempel är *peer review*-uppdrag i ansedda tidskrifter, medlemskap i redaktionskommittéer och opponentuppdrag. Erhållande av forskningsanslag från etablerade nationella eller internationella forskningsfinansiärer där den sökande är huvudman kan också visa att sökande är en erkänd forskare i forskarsamhället.
- B. Sökandens vetenskapliga självständighet kan exempelvis demonstreras med att den sökande bedriver forskning i ett väldefinierat forskningsområde som har utvecklats och leds utan medverkan av handledare från doktorand- och postdoktorsperioden. Vetenskaplig självständighet kan också visas genom att sökande är huvudman för forskningsanslag från etablerade forskningsråd.

- C. Aktiv forskningsverksamhet kan exempelvis styrkas av pågående forskningsanslag, aktiv publicering av vetenskapliga artiklar, samt pågående handledning av doktorander och postdoktorer.

2. Mycket god pedagogisk förmåga

Om sökande har erhållit titeln ETP (*Excellent Teaching Practitioner*) anses kravet på mycket god pedagogisk förmåga vara uppfyllt.

- A. Att sökande har djupa och breda ämneskunskaper som kan omsättas i den pedagogiska praktiken kan visas genom att sökande har undervisat på olika undervisningsnivåer och i ett bredare ämnesområde än det egna forskningsämnet. Sökande har en överblick av ämnesområdet och förmåga att strukturera och organisera kunskapsmassan. Sökande visar en förmåga att förmedla engagemang och intresse för ämnesområdet.
- B. Sökandes pedagogiska färdighet kan demonstreras utifrån den sökandes egen praktik och erfarenhet från olika undervisningssituationer, undervisningsnivåer, undervisnings- och examinationsformer. I normalfallet ska sökande ha undervisat motsvarande minst ett år på heltid. Sökandes förmåga att utveckla undervisningen kan visas genom ett aktivt deltagande i utvecklande av undervisningens innehåll och former. Den sökande visar i sin pedagogiska praktik en medveten och systematisk utveckling av sitt sätt att stödja studenternas lärande.
- C. Ett reflekterande förhållningssätt till undervisning och lärande kan demonstreras genom att sökande reflekterar kring sin pedagogiska praktik utifrån kursvärderingar, kunskaper om undervisning och lärande samt egna praktiska erfarenheter. Den pedagogiska reflektionen visar på kompetens, mognad och ansvarstagande i den egna pedagogiska praktiken.
- D. Sökande ska ha genomgått högskolepedagogisk utbildning som omfattar minst fem veckor. Om sådan utbildning saknas, ska en bedömning göras om motsvarande kunskaper och färdigheter inhämtats på annat sätt. Om särskilda skäl finns, t.ex. när den sökande i sin tidigare anställning inte haft förutsättningar att

inhämta sådana kunskaper, kan anställning ändå ske. Den anställda ska då genomgå högskolepedagogisk utbildning under de två första åren av anställningen så att kravet uppnås.

3. God förmåga att handleda doktorander till doktorsexamen

- A. Sökande ska i normalfallet ha varit huvudhandledare för minst två doktorander från antagning till disputation, varav minst en under de senaste fem åren. Även dokumenterat handledarskap som biträdande handledare är en merit.
- B. Verksamhet inom forskarutbildning utöver doktorandhandledning kan styrkas av att den sökande har utvecklat och genomfört forskarutbildningskurser, organiserat aktiviteter inom forskarskolor och forskarutbildningsprogram, deltagit i seminarieverksamhet riktad mot forskarstuderande, eller medverkat i examination inom forskarutbildningen som opponent eller ledamot i betygsnämnd.
- C. Den sökande visar i sin reflektion ett medvetet och systematiskt synsätt på handledning av forskarstuderande till vetenskaplig självständighet. Den sökande reflekterar kring sin handledningspraktik utifrån kunskaper om handledning och lärande samt egna praktiska erfarenheter.
- D. Sökande ska ha genomgått handledarutbildning som omfattar minst två veckor. Om sådan utbildning saknas, ska en bedömning göras om motsvarande kunskaper och färdigheter inhämtats på annat sätt. Om särskilda skäl finns, t.ex. när den sökande i sin tidigare anställning inte haft förutsättningar att inhämta sådana kunskaper, kan anställning/befordran ändå ske. Den anställda ska då genomgå handledarutbildning under de två första åren av anställningen så att kravet uppnås.

4. God förmåga att samverka med det omgivande samhället och att informera om sin verksamhet

- A. Sökande har kommunicerat forskningsresultat exempelvis genom att medverka i populärvetenskapliga sammanhang, offentliga

föredrag eller debattartiklar med relevans för forskningsämnet. Andra exempel är deltagande i aktiviteter som ökar intresset för naturvetenskap på olika nivåer inom grund- och gymnasieskolan samt hos allmänheten.

- B. Samverkan är olika typer av interaktion med aktörer utanför universitetsvärlden t ex inom myndigheter, regioner, kommuner, skola, näringsliv eller organisationer. Exempel på samverkan är utbildningsverksamhet med aktörer utanför universitetet, vetenskaplig rådgivning, medverkan i remissvar och deltagande i framtagande av policydokument.

Interaktioner med näringslivet kan innebära att ha utvecklat ett samarbete med företag kring en projektidé, att ha erhållit patent och/eller utvecklat produkter/processer. Andra exempel är medverkan i olika typer av vetenskapliga samfund, nätverk, intresseföreningar, branschorganisationer m.m.

5. God förmåga i övrigt att leda och utveckla verksamheten

- A. Akademiskt ledarskap kan visas genom akademiskt chefskap (som förutsätter en formell utnämning, budgetansvar och direkt arbetsledaransvar) men innefattar även deltagande i nämnder och kommittéer på olika nivåer inom universitetet, eller uppdrag som företrädare för det egna lärosätet i nationella och internationella organisationer samt arbetsgrupper. Att leda och utveckla en forskargrupp är ytterligare ett sätt att uppvisa akademiskt ledarskap. Sökande har ett reflekterande förhållningssätt till ledarskap och kan visa på ett ledarskap som kännetecknas av kompetens och ansvarstagande.

Akademiskt ledarskap styrks av förmåga att planera och anpassa verksamheten efter givna regelverk och ekonomiska ramar. Förmågan till ledarskap kan också styrkas av genomgången ledarskapsutbildning, exempelvis kurser i ledarskap och projektledning.

Anställning som adjungerad professor

Syftet med en adjungerad professor är att tillföra specialistkompetens som inte finns inom den reguljära verksamheten. Den sökande förväntas vara en ledande specialist som aktivt kan förstärka eller komplettera befintlig forsknings- och utbildningsverksamhet.

Enligt Högskoleförordningen ska en adjungerad professor anställas tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt. En anställning som adjungerad professor kan förnyas, men den sammanlagda anställningstiden får omfatta högst tolv år. För att en adjungering ska vara möjlig måste den sökande ha sin huvudsakliga verksamhet utanför akademien. Detta innebär att man kan adjungera en person upp till 50 % av en heltidsanställning.

Behörighet och bedömning

I enlighet med Lunds universitets anställningsordning ska en adjungerad professor uppfylla behörighetskraven för anställning som professor. Avsteg från behörighetskraven får emellertid göras om den sökande har en unik kompetens av särskild vikt för den aktuella verksamheten, eller för att stärka verksamhetens anknytning till det omgivande samhället. Annan skicklighet än pedagogisk och vetenskaplig ska kunna tillmätas särskild vikt vid bedömningen av sammanlagd skicklighet, t.ex. arbetslivsmeriter och specialistkunskaper. Kravet på pedagogisk skicklighet ska ses mot bakgrund av den verksamhet som den sökande kommer ifrån.

För anställning som adjungerad professor krävs minst fem veckors högskolepedagogisk utbildning eller motsvarande. Om särskilda skäl finns, t.ex. när den sökande i sin tidigare anställning inte haft förutsättningar att inhämta sådana kunskaper, kan

anställning ändå ske. Den sökande ska då genomgå högskolepedagogisk utbildning under de två första åren av anställningen. Om tiden för anställningen uppgår till högst ett år eller om omfattningen inte överstiger 20 % behöver inte kravet om fem veckors högskolepedagogisk utbildning tillämpas. I dessa fall ska den anställde genomgå en anpassad högskolepedagogisk utbildning där utgångspunkten är de arbetsuppgifter anställningen innefattar. I dessa fall uppställs vidare som villkor för förlängning av anställningen att den anställde har genomgått den anpassade högskolepedagogiska utbildningen.

Anställning som gästprofessor

Enligt Högskoleförordningen ska en gästprofessor anställas tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt. En anställning som gästprofessor får förnyas, men den sammanlagda anställningstiden får omfatta högst fem år. I normalfallet har en gästprofessor sin huvudsakliga anställning inom högskolevärlden.

Behörighet och bedömning

En gästprofessor ska uppfylla behörighetskraven för anställning som professor. Personen ska vidare ha en speciell kompetens av värde för den aktuella verksamheten.